

شیمیدانان ایرانی 7 نانوداروی جدید تولید کردند

تیمی از شیمیدانان ایرانی با تولید هفت نانوداروی جدید مبتنی بر نانولوله‌های کربنی تک دیواره موفق به ابداع روشی جدید برای تولید نانوداروها شدند.

ابداع روشی نوین برای تولید نانوداروها

شیمیدانان ایرانی 7 نانوداروی جدید تولید کردند

جام جم آنلاین: تیمی از شیمیدانان ایرانی با تولید هفت نانوداروی جدید مبتنی بر نانولوله‌های کربنی تک دیواره موفق به ابداع روشی جدید برای تولید نانوداروها شدند.

به گزارش ایسنا، این موفقیت علمی در قالب مقاله‌ای در مجله علمی International Journal of Nanomedicine به عنوان معتبرترین نشریه علمی جهان در حوزه نانوپزشکی ارائه و مورد توجه جامعه علمی جهان قرار گرفته است.

دکتر اردشیر خزایی، استاد شیمی دانشگاه بوعلی سینای همدان که با همکاری دکتر محمد نوید سلطانی راد، عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شیراز و دکتر مریم کیانی برازجانی دانشجوی دکتری دانشگاه بوعلی سینای همدان موفق به ارائه این روش جدید شده‌اند، اظهار کرد: در این طرح سیستم آزادسازی دارو مبتنی بر نانولوله‌های کربنی تک دیواره برای هفت داروی آمانتادین (ضد ویروس- ضد پارکینسون)، متفورمین (ضد مرض قند)، گاباپنتین (ضد صرع)، بتاهستین (ضد سرگیجه)، دی پیریدامول (ضد انعقاد خون)، لیزینوپریل (ضد فشار خون) و اتورواستاتین (پایین آورنده کلسترول خون) طراحی و آزادسازی دارو در محیط بیرون از بدن (in vitro) با موفقیت آزمایش شده است.

وی خاطرنشان کرد: در دنیای امروز با داروهای پیپتیدی و پروتئینی نوترکیب و مشابه هورمون‌ها در بدن سروکار داریم که اکثر آن‌ها با تکنیک‌های مهندسی ژنتیک ساخته شده‌اند. با توجه به سیل عظیم و گسترده داروهای حساس پروتئینی و پیپتیدی، نیاز به طراحی سیستم‌های دارورسانی جدید کاملاً ضروری به نظر می‌رسد.

خزایی تصریح کرد: با سیستم داروهای سنتی عملاً هیچ کنترلی بر روی زمان، مکان و سرعت آزادسازی دارو وجود ندارد، علاوه بر این، غلظت دارو، مرتباً در خون دارایی نوساناتی است و ممکن است از رنج درمانی فراتر رود و کارایی کمتر و عوارض جانبی بیشتری را موجب شود.

عضو هیات علمی دانشگاه بوعلی سینا همدان گفت: از آنجایی که مصرف نادرست بسیاری از داروها موجب بروز عوارض جانبی در بدن می‌شود، لازم است دارویی که به بدن می‌رسد به همان مقدار مورد نیاز باشد.

خزایی بیان کرد: روش‌های معمولی ارائه دارو، تنها برای مدت محدودی غلظت درمانی آن را پایدار نگه می‌دارد و معمولاً در زمان مصرف، نوسانات بسیار شدید غلظت دارو در خون مشاهده می‌شود. به طوری که بلافاصله پس از مصرف، غلظت آن به بالاتر از حد سمیت و بعد از مدت زمانی به کمتر از سطح موثر می‌رسد.

وی عنوان کرد: با سیستم‌های دارورسانی نوین که به آن‌ها سیستم‌های دارورسانی با آزادسازی کنترل شده نیز گفته می‌شود، کنترل سه حوزه سرعت، زمان و مکان آزادسازی دارو امکان پذیر است.

خزایی افزود: این سیستم‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که با آزادسازی ثابت و پیوسته دارو در زمان طولانی، مقدار موثر دارو به مصرف برسد که این زمان ممکن است از روزها تا ماه‌ها به طول انجامد.

وی اظهار کرد: نانولوله‌های کربنی عامل دار شده (f-CNTs) ابزار جدیدی در حیطه نانوبیوتکنولوژی و نانودارو هستند. نانولوله کربنی عامل دار شده برای رهاسازی پروتئین‌ها، نوکلئیک اسیدها، داروها و پادتن به کار می‌روند.

رئیس دانشگاه پیام نور استان همدان اضافه کرد: پیشرفت‌هایی به دست آمده حاکی است که نانولوله‌های کربنی برای رهاسازی دارو بسیار موثرند، چرا که به وسیله پوششی از زیست بسپارها یا ارتباط کووالانسی گروه‌های حل شونده به دیواره خارجی آنها، به آسانی دستکاری و اصلاح می‌شوند.

خزایی با بیان این که امکان پیوستن نانولوله‌های عامل دار شده به سیستم‌های بیولوژی راه را برای کشف توان کاربردی آن‌ها در

بیولوژی و شیمی دارویی باز کرده است، ادامه داد: تا زمانی که نانوکربن‌ها، دارو را از بی اثر شدن محافظت کنند، به عنوان انتخاب امیدبخش و جدید آزادسازی دارو به ویژه در درمان سرطان خواهند بود.

وی گفت: به علت اتصال هجومی مولکول‌های دارایی چندین گروه عاملی به نانوکربن و هدفگیری سلول‌های بدون هیچ حالت هجومی و تنها با تغییر شکل طبیعی سلول، این اجازه داده می‌شود که آنها به طور انتخابی از سدهای بیولوژیکی عبور کنند که این امر که به خواص بی همتای نانولوله‌های کربنی بر می‌گردد آنها را به شدت متنوع کرده است.

خزائی اضافه کرد: نانوکربن‌ها به عنوان مواد بیودارویی بررسی شده‌اند، چرا که ساختار آنها انعطاف پذیر بوده و میل ذاتی برای عامل دار شدن دارند.

عضو هیات علمی دانشگاه بوعلی سینا همدان اظهار کرد: آنچه که نانوکربن‌ها را توانمند ساخته است، توانایی عبور آنها از دیواره سلول‌های مختلف بدون آسیب به بافت سلول است که به نام مکانیسم نانونیادل (needle nano) شناخته شده است.

وی اضافه کرد: به علاوه، نانوکربن‌های عامل دار شده می‌توانند به سرعت و به صورت سیستماتیک از بدن دفع شوند که می‌تواند در گسترش آنها موثر باشد. سرعت دفع و تجمع در اندام‌ها و هر گونه واکنش با سیستم ایمنی بدن توسط نانوکربن‌ها، تعیین‌کننده میزان ایمنی و در نتیجه تنوع دارویی بیشتر نانوکربن‌هاست.

خزایی بیان کرد: به منظور طراحی سیستم آزادسازی و کنترل شده دارو، به صورت خلاصه ابتدا نانولوله کربنی را اکسید و سپس آسیله کرده تا عامل فعال آسیل کلراید بر روی آن ایجاد شده و سپس دارو با گروه آمینی یا الکلی وارد واکنش شد. داروهای انتخاب شده در این پروژه داروهای مانند آمانتادین، متفورمین، گاباپنتین، بتاهیسیتین، دی پیریدامول، لیزینوپریل و آتورواستاتین هستند که برای مدت طولانی توسط بیمار مصرف می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: این سیستم دارایی مزایایی است از جمله این‌که در سطح کوچکی از نانولوله کربنی، تعداد زیادی دارو قرار می‌گیرد، بنابراین میزان دارویی که با این روش می‌توان حمل کرد به مقدار زیادی افزایش می‌یابد و این خود نه تنها موجب کاهش دفعات مصرف دارو می‌شود، بلکه مقدار حامل دارو به بدن را نیز کاهش می‌دهد.

خزایی خاطرنشان کرد: در ادامه این کار تحقیقاتی، اتصال داروهای دیگری را به نانوکربن برای استفاده راحتتر و موثرتر داروها توسط بیمار در دست تحقیق و بررسی داریم.

استاد شیمی دانشگاه بوعلی سینای همدان تصریح کرد: مقاله مربوط به این طرح که طی آن روشی جدید برای تولید نانوداروها معرفی شده در مجله International Journal of Nanomedicine به چاپ رسیده است که امیدواریم با حمایت مسوولان مربوطه در تخصیص اعتبارات لازم، زمینه ادامه طرح و همچنین ثبت اختراع جهانی آن به نام ایران فراهم شود.